

PUBLIC ACCESS 2008 : 14

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet –

12 december 2008

www.publicaccess.se

ledare

Visionslös radioutredning

Den utredning om den kommersiella radion som nyligen lades fram hade inte mycket att komma med. Det är förvånande att man kan ge så mycket tid och resurser åt en utredning som gör så lite nytta. Det hade exempelvis inte behövts ens en utredning för att konstatera det som vi alla sedan länge visste; att den privata lokalradion (PLR) numera är vad utredaren föreslår "kommersiell radio" - utan någon lokal förankring. Att det inte fanns frekvensutrymme för ytterligare en rikstäckande FM-kanal visste ju alla. Däremot borde man ha utrett om det överhuvudtaget är möjligt att affärsmässigt driva vad en del politiker drömmer om; en rikstäckande kommersiell konkurrent till P1.

Överhuvudtaget missar dessa medieutredningar att utreda om det finns ekonomiska förutsättningar för att driva kommersiell radio utöver det vi redan har; två rikstäckande FM-nät (MTG och SBS) och ett 20-tal privata närradiostationer. Utredaren duckar också för den avgörande frågan; finns det överhuvudtaget någon framtid för etersänd kommersiell radio och i synnerhet med publicistiska uppdrag. Hur skall en lokalt förankrad lokalradio se ut för att fungera i Sverige?

Det är tydligt att utredaren förutsätter att Sverige skall få digitalradio (DAB) och att detta bl.a. skall lösa problemen med den privata reklamfinansierade närradion (f.n. ett 20-tal stationer). Man hoppas nämligen att DAB-tillstånden skall bli så attraktiva att man släpper närradiofrekvenserna frivillig. Detta visar att utredaren inte studerat frågan närmare; det är en enorm skillnad att kontrollera sina egen FM-sändare i närområdet mot att ingå i en regional multiplex för DAB - inte minst kostnadsmässigt. Än så länge pekar allt på att detta är förbehållet de stora aktörerna. Och det är knappt att dessa klarar av det hela just nu om man läser rapporterna från de brittiska öarna (se notis i detta nyhetsbrev). Utredaren har inga alternativ ifall det inte skulle fungera med DAB.

Att en medieutredning är bristfällig skall dock inte lastas i första hand på utredaren utan på direktivförfattaren. Vi får fortsätta hoppas på en riktig radioutredning, som tar ett helhetsgrepp på samtliga tre sektorer inom svensk radio; public service, kommersiell radio och närradio. Och som klarar ut såväl det ekonomiska som tekniska med radions framtid.

De skriande bristerna i radiolagen ifråga om närradion är så tydliga att dock regeringen bör kunna lösa detta utan att behöva anlita utredare. Sverige är det enda landet i Europa som tillåter privatpersoner att ta över närradiofrekvenser i kommersiellt syfte. Därmed undermineras basen för det civila samhället; en svensk "community radio". Detta går också emot den inriktning för den tredje mediesektorn som framhållits av det europeiska parlamentet i höst.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**

Redaktionen: news@publicaccess.se 0733-249750
Om abonnemang och annat läs **mer** på <http://www.publicaccess.se>

radio och tv

Reklamberoende public service måste avskeda och sälja ut

Österrikiska public servicebolaget ORF har meddelat att man planerar skära ner antalet anställda med cirka 1.000 - nästan 30 % av arbetsstyrkan - fram till 2012. ORF är delvis beroende av reklamintäkter som nu minskat och konkurrensen från privata kanaler har ökat. Skulderna vid årets slut beräknas bli 100 miljoner euro. ORF avser att bl.a. outsourca teknikavdelningen och Radiosymfonikerna. (DPA)

Enligt Hollywood Reporter finns uppgifter om en delvis privatisering av ORF. Den mest troliga partnern i ett sådant scenario skulle vara RTL Group, som tidigare uttalat intresse för huvudkanalen ORF1. RTL:s nuvarande chef österrikaren Gerhard Zeiler har tidigare också varit chef för just ORF.

Det flamländska public servicebolaget VRT i Belgien behöver spara 71,5 miljoner euro de kommande tre åren. Det är bl.a. minskade reklamintäkter på radiosidan som är orsaken. VRT tänker bl.a. dra ned på antalet sportsändningar för att spara in på rättighetskostnader och börja producera mer i egna studios istället för att lägga ut bl.a. sina populäraste shower till fristående bolag. 150 tjänster måste bort. (VRT news)

Avkommersialiseringen skakar fransk public service

Public service har skakats om av president Sarkozys långtgående förändringsplaner. En 24-timmars strejk med 10.000 anställda inom radio och tv gjorde att det blev avbrott i bevakningen av nationalförsamlingens diskussion om förslagen. Dessa innebär bl.a. att de fem tv-kanalerna med FR2 och FR3 i spetsen kommer att bli del i ett enda konglomerat vars chef utses av regeringen. Nästa år börjar man också skära ner reklamutrymmet i kanalerna för att 2011 vara helt reklamfria. De inkomster på 450 miljoner euro som public service därmed går miste om skall kompenseras helt ut genom en höjning av inkomstskatten för de kommersiella kanalerna med tre procent. Tv-ledningen beräknar att 900 anställda måste gå om planerna genomförs. (Le Monde, AFP)

Public servicereformer i Finland bereds bakom lyckta dörrar

På Yle oroar man sig över hur programverksamheten ska finansieras i framtiden. Den parlamentariska arbetsgruppen som kommunikationsminister Suvi Lindén (saml) tillsatte i våras för att fundera på Yle:s framtid har problem. Gruppen skulle bli klar med sitt uppdrag till årsskiftet men nu har man bett om tilläggstid för att kunna enas om Yle-pengarna. Inom gruppen, som leds av Mika Lintilä (c), tidigare ordförande för Yle:s förvaltningsråd, uttalar sig ingen förrän det finns någonting konkret att berätta. *Vi är ganska ense om att public service-uppdraget är bra definierat som det är. Problemet är hur finansieringen ska ordnas i framtiden så att resurserna tryggas. Vi grälar åtminstone inte ännu*, säger Bjarne Kallis (kd).

Det är inte partipolitik som ligger bakom det överraskande beslutet att be om tilläggstid. Det är helt enkelt så besvärligt att hitta en finansieringsmodell som fungerar att mera tid behövs. *Många har sagt att det nuvarande systemet med tv-avgift har levt ut sin tid men jag är inte så säker. Det finns ju många möjligheter att kombinera olika element. Klart är ändå att vi inte bara kan höja tv-avgiften eftersom det leder till att folk slutar betala*, tror Kallis. Han bollar med en modell enligt vilken avgiften skulle uppbäras av alla hushåll som inte uttryckligen kruxar för att de inte använder sig av Yle:s tjänster. *Det skulle öka antalet personer som betalar tv-avgift. Klart är att vi måste få en modell som håller för tio år framåt*.

Kallis får medhåll av Kari Klemm, förtroendemans på Yle:s finska nyheter. Nu är det ju så att pengarna räcker till för att hålla nuvarande verksamhet igång, men det blir inget över för att utveckla verksamheten.

Klemm framhåller att ett system med finansiering över statsbudgeten medför stora risker. *Det kan gå som i Holland, där den modellen infördes. När en ny regering tillträdde kördes verksamheten ned*. (Huvudstadsbladet)

Anm: kruxar för (finlandssvenska) = kryssar i

Public service på högerkanten planeras i Holland

En framstående lokalpolitiker i Rotterdam, Ronald Sorensen, tänker bilda en ny högerextrem radio-tv-stiftelse som skall få ihop minst 50.000 medlemmar till den 1 april nästa år. Detta ger organisationen rätt till sändningstid i public servicekanalerna enligt det unika holländska systemet. Det långsiktiga

målet är minst 150.000 medlemmar vilket ger rätt till ytterligare tid. Sorensen leder det näst största partiet i kommunfullmäktige *Liveable Rotterdam*, som tidigare leddes av den Pim Fortuyn som mördades 2002. Arbetsnamnet på det nya radio/tv-bolaget är Netherlands Populist Broadcaster (PON). Sorensen hävdar att högerparlamentariker som Geert Wilders och Rita Verdonk ignoreras av de nuvarande public servicekanalerna. Noteras bör också att en muslimskt orienterad public service-organisation för planeras.

Brittisk militärradio/tv måste skära ned

British Forces Broadcasting Service, som sänder radio och tv till brittisk militär och deras familjer måste skära bort 30 tjänster. BFBS har 168 anställda varav de flesta arbetar med radio. Under en omorganisation kan en av de tre radiokanalerna BFBS Radio 2 komma att stängas. Man kommer att fokusera på ett ökat samband mellan hemlandet och de områden där brittisk militär nu är som mest engagerad; Afghanistan och Irak. I de mer traditionella områdena (Tyskland, Cypern, Gibraltar, Kanada, Falklandsöarna och Belize) kommer man att effektivisera.

BFBS etablerades 1943 och finns i förutom ovan nämnda länder i Bosnien, Brunei, Kosovo, Mellersta östern, Nordirland och Tristan da Cunha. Man sänder också direkt via satellit till örlogsflottan. Man har två tv-kanaler och tre radiokanaler. Tv-kanalerna är BFBS 1 som är mest familjeorienterad och BFBS 2 som är mer "grabbig". Radiokanalerna är BFBS Radio 1 för med popmusik, nyheter, aktualiteter och sport, BFBS Radio 2, med populärmusik and lokal community radio; samt BFBS Radio Gurkha som bl.a. sänder som community radio-stationer på de brittiska öarna. BFBS drivs inte direkt av militären utan av en välgörenhetsstiftelse SSVC Services Sound & Vision Corporation.

Statens ljud- och bildarkiv blir

Kungl. biblioteket, Audiovisuella medier

Statens ljud- och bildarkiv upphör som egen myndighet i och med 2008 års utgång. Från och med 1 januari 2009 kommer verksamheten i stället att bedrivas som en avdelning, Avdelningen för audiovisuella medier, inom KB. I våras tillkännagav regeringen att KB och SLBA skulle slå samman. De båda

myndigheterna har liknande uppdrag och står inför stora utmaningar, inte minst på det tekniska området.

Rörliga bilder, ljud och text vävs idag samman till nya medieformer där den tidigare gränsdragningen mellan institutionerna inte längre kan upprätthållas. Att samla in, bevara och tillgängliggöra det digitala kulturarvet innebär stora utmaningar, som bäst kan mötas i en gemensam organisation. SLBA har under lång tid haft användarperspektivet i fokus och det här är utan tvivel till fördel för forskarna. Vi ser fram emot att ytterligare fördjupa det nära samarbete med KB som vi har utvecklat under de senaste åren, säger Sven Allerstrand, generaldirektör på SLBA.

Samisk radio och tv slutar konkurrera

De samiska teve- och radionyheterna ska börja samarbeta i Kiruna. I dag finns två samiska nyhetsredaktioner i den svenska delen av Sapmi och båda finns inom public service: Sveriges Televisions "Oddasat" och Sveriges Radios Sameradion. Redaktionerna och resurserna är små - en handfull reportrar per redaktion ska täcka ett stort geografiskt område. Huvudredaktionerna finns i Kiruna.

Efter mycket utredande har de båda public serviceföretagen kommit fram till att det blir bättre om de båda redaktionerna samarbetar. Man har även låtit Umeå universitet göra en tittar- och lyssnar-undersökning där det kom fram att 84 procent var positiva till ett samarbete. *Det här är ingen sammanslagning av SVT:s och SR:s samiska nyhetsredaktioner, utan det handlar om ett redaktionellt närmande,* säger Per-Johannes Marainen, redaktionschef för SVT Sapmi.

Alla journalister kommer att sitta i samma rum. Varje morgon ska nyhetscheferna ha möte och stämma av vad de har på agendan och se vilka uppdrag som de kan samarbeta om. En gemensam webb för de båda redaktionerna ska skapas och man ska anställa en språkvårdare. Rent konkret kan det bli så att bara en av redaktionerna åker på en presskonferens och att den andra redaktionen får en del av materialet. Cilla Benkö, biträdande programdirektör på SR, menar att samarbetet inte är tänkt att gälla det redaktionella materialet. *Det som ska hända i Kiruna med de samiska redaktionerna är unikt. Vi kan inte med våra krympande resurser göra de samiska redaktionerna större men genom samarbetet ökar vi mångfalden i bevakningen för den samiska publiken,* säger Benkö. (Dagens Nyheter)

television

Nu blir det politisk tv-reklam

Människorättighetsdomstolen i Strasbourg stoppar det norska förbudet mot politisk tv-reklam. Den lokale tv-kanalen TV Vest i Stavanger kan inte bötfällas för att ha sänt reklam för politiska partier. Därmed har också domstolen förberett ett avskaffande av det norska förbudet i lagstiftningen. En enig domstol har slagit fast att det strider mot yttrandefriheten att stoppa politiska partier som vill göra reklam-tv.

Domen torde innebära att kulturminister Trond Giske får den otacksamma uppgiften att avskaffa det reklamförbud som han själv och regeringen flera gånger har argumenterat hårt för att behålla. Tidigare har tre norska rättsinstanser stött reklamförbudet i radio- och tv-lagen. Men konventionen om mänskliga rättigheter står högre än norsk rätt och därmed måste norsk lag ändras.

Kulturministern är kritisk til domen i och kommer antagligen att överklaga den inom tre månader. Det er en lite prinsipiell dom. Det vil være de pengesterke som får reklameplass på tv, säger Giske, som tror att Arbeiderpartiet kommer att avända tv-reklam i valet nästa höst om domen står fast. (Kampanje)

Den tredje mediesektorn vidgas i Danmark och Norge

Danmark och Norge ökar nu sina ambitioner att utveckla den tredje mediesektorn vid sidan av public service och kommersiell radio/tv. Detta sammanfaller med de intentioner som uttalades i Europaparlamentets resolution om Community media september. Som redovisas nedan sker detta genom att det digitala marknätet redan från start utvecklas för icke-kommersiella öppna kanaler.

Dansk lokal-tv blir regional eller nationell

I och med att de analoga tv-sändningarna upphör i Danmark 1 november 2009 kommer det ske ett antal förändringar i radio- och tv-lagen. Detta är en konsekvens av medieavtalet 2007-2010 som upprättades mellan regeringspartierna och Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialdemokraterne och Socialistisk Folkeparti.

I avtalet ingår att vid sidan av den marksända digitalplattformen (kanalknippen MUX 1-2) för DR og TV 2/DANMARK A/S etableras en annan plattform (MUX 3-6) som drivs av en operatör (s.k. gate-keeper). Detta är det svenska statsägda företaget Boxer som är ålagt att bl.a. sända kanaler med bl.a. regional nyheter och en grannlandskanal.

Det av DR och TV2 gemensamt ägda bolaget I/S DIGI-TV skall i sina kanalknippen också ge utrymme 20 timmar dagligen (2100-1700) åt icke-kommersiell lokal-tv när den analoga nedsläckningen sker. 17-20 sänds tecken-språkstolkade nyheter och 20-21 sänds regionala nyheter TV2 (licensfinansierade delen av bolaget).

I och med denna nya inriktning föreslås nu att

- Det införs en uppdelning mellan rikstäckande icke-kommersiell (idéorienterad) tv och lokalbaserad icke-kommersiell tv. I det rikstäckande utrymmet kommer mer intresseorienterad tv med publik i hela landet att sändas medan i det regional mer geografisk lokalförankrade program.

- Icke-kommersiell tv utsänds i regionala områden som motsvarar nuvarande TV 2-regionerna samt i ett rikstäckande sändningsutrymme.

- Hur sändningstiden mellan dessa två sändningsnivåer fördelas beslutas av Radio- och tv-nämnden senare.

- Radio- och tv-nämnden utlyser sändningstiden i såväl de åtta regionala områdena som i det landstäckande utrymmet och fördelar sändningstiden för att garantera det lokala området en samlad programverksamhet med ett allsidigt utbud.

- Fördelning av sändningstid sker genom "skönhetstävlan" varvid prioriteras tv som produceras för lokalområdet därefter egenproducerad lokal-tv i övrigt medan inköpta produktion har lägst prioritet.

- Vid fördelning av det statliga bidragen till icke-kommersiell tv gäller samma prioriteringsprinciper, som vid fördelning av sändningstid. Bidragen, som finansieras av medieavgiften (tidigare tv-licensen), skall inriktas mer på stöd av egenproduktion.

- Bidragen till kabelsänd lokal-tv avskaffas, liksom de särskilda bidragen till student radio- och tv, högskoleradio- och tv samt lokalradio/ tv för handikappade. Däremot behålls bidragen till icke-kommersiell lokalradio (närradio).

Icke-kommersiell tv kommer att ingå i den elektroniska programguide (EPG) som skall omfatta hela första kanalknippet (MUX 1). Någon reklam får inte förekomma i den sändningsverksamheten.

De organisationer som får sändningstillstånd i ett regionalt eller i det rikstäckande utrymme måste upprätta en gemensam organisation för sändningssamverkan. Denna skall sörja för det sändningstekniska d.v.s. leverera signalen till I/S DIGI-TV.

Den nya lagen, som föreslås träda i kraft 1 juni 2009, är nu ute på remiss som med deadline 7 januari 2009. Lagförslaget finns att hämta på <http://www.kum.dk/sw81571.asp>

Rikstäckande Frikanalen startar officiellt

Den öppna kanalen i det norska digitala marknätet (kanal 24) efter ett par månaders provsändningar med ett eftermiddagsblock. Avsikten är att Frikanalen, som står öppen för förenings- och organisationslivets egen produktion, skall sända dygnet runt och nå hela landet. Kanalen invigs av kulturminister Trond Giske i anslutning till den kulturkonferens Frikanalen håller i Oslo 8 januari 2009. I närvaro av såväl stortingsledamöter som europaparlamentariker och gäster från andra nordiska länder.

Hela Norge digitalt

I och med att kommunikationsminister Liv Signe Navarsete officiellt öppnat det digitala marknätet i Troms och Finnmark är nu hela Norge digitaliserat. Detta innebär i praktiken 98 % av hushållen och 87 % av fritidsboendet. Utbyggnaden har gått snabbt. Starten skedde september 2007. *For første gang siden enkanal-monopolet kan hele Norge nå få inn alle NRKs radio- og tv-kanaler. Det har jo vært et problem at mange ikke har fått NRK2. Med det digitale bakkenettet er dette løst. Nå får alle både NRK1, NRK2, Super og NRK3, samt alle radiokanalene våre. Det*

er det viktigste med overgangen til det digitale bakkenettet, säger NRK-chefen Hans Tore Bjerkaas. Öppningen av marknätet i Nordnorge sammanfaller med NRK:s 75-årsjubileum och FN:s internationella tv-dag. (Kampanje)

Nej till BBCs lokala webbsatsningar

Brittiska public service-giganten BBC har haft planer på att täcka Storbritannien med ett nätverk av lokala webbredaktioner. BBC har samtidigt fått kritik för att man därmed kan konkurrera ut lokala, privata medier. Nu har den övervakande instansen Ofcom samt BBC-styrelsen avfärdat förslaget om lokala webbsatsningar, eftersom sådana skulle kunna skada de lokala medierna. BBC avsåg att satsa 68 miljoner pund för en fyraårsperiod och anställa 400 medarbetare för att driva ett 60-tal lokala BBC-webbplatser.

Ofcoms uttalande har mött intresse i övriga Europa, inte minst bland politiker i Bryssel, som diskuterat gränserna för offentligt finansierade mediers verksamhet. Beslutet innebär en lättnad för lokala utgivare som nu kan satsa på detta område utan att riskera att bli "krossad av en gigantisk elefant." Vid sidan av uttalandet har BBC-styrelsen uppmanat BBC att satsa på existerande kanaler för nyheter, inklusive lokala radio- och TV-kanaler. Beslutet i BBC Trust leder sannolikt till att jobben för 200 anställda redan nu hotas. Meningen var nämligen att dessa 200 var redan på väg att omplaceras i anslutning till nedskärningar på andra håll i public service-bolaget. (BBC Trust, MediaGuardian)

Tidningsprotester mot public service-webbplatser även i Danmark

Tidningsutgivarna går till attack mot public servicebolaget DR:s satsning på nätet, en tuff konkurrent för tidningssajterna, som snart måste börja tjäna pengar när papprets genomslag minskar. DR:s hemsida uppfattas som ett allvarligt hot, med sitt breda urval av tablåer, nyheter, spel och service.

Tidningsutgivarna konstaterar att BBC Trust nyligen stoppade BBC:s 800-miljoners satsning och vill att något liknande görs i Danmark för att begränsa DR. Till nyhetsbyrån Ritzau säger dock Konser-vatives medieordförande Henriette Kjær: *Jeg er fuldstændig uenig. Hvis man skal være et mediehus, som DR jo er, så hører internettet også med. Og en internetside er jo intet værd, hvis man stort set kun kan gå ind og se programoversigten. Der skal selvfølgelig være noget*

for de grupper, man appellerer til. Og derfor mener jeg godt, at DR må lave spil og alt mulig andet. (Medievärlden)

Brittisk medieminister vill (fortfarande) ge public servicestöd till fler medier

Lord Carter, den nye ministern för teknik, kommunikationer och radio/tv signalerar att BBC kan komma att få konkurrens om public servicefinansieringen i en helt digital framtid. Han menar att de £600 miljoner som har satts av för att finansiera den digitala övergången fram till 2012 visar vägen för alternativa vägar för att finansiera public service. Detta belopp lades nämligen till det belopp som BBC förhandlat fram ur tv-avgiften 2006. Andra finansieringsförslag var då att använda försäljning av frekvensutrymme, avgifter, lotterier och även en skatt.

De två kommersiella kanalerna med public serviceåtaganden Channel 4 har bett om statlig hjälp och ITV har skurit ned på sin regionala budget. Carter menar dock att det finns även andra som kan bli aktuella för stöd som digitala radiostationer och lokala tidningsgrupper.

När Carter var chef för mediemyndigheten Ofcom lanserade han just idén om en "public service publisher" som skulle fördela stöd för public serviceinnehåll till olika medier förutom till BBC. *The public policy objective is very clear ... we value that content ... and we believe there should be more than one provider of it. I don't yet know what the funding mechanism is* säger Carter som även arbetat inom den kommersiella sektorn och tänker återvända dit efter sitt regeringsuppdrag. (MediaGuardian)

SVT direktsänder på nätet

Nu finns samtliga BBC-kanaler direkt på nätet. SVT förhandlar om ett liknande upplägg. När gränsen mellan tv och internet blir allt mer grumlig väcks frågor om public service. Britterna kan se samtliga BBC-program live på nätet. Sist ut är BBC One och BBC Two. Upplägget känns igen från SVT Play - en spelare på Svt.se som ger nätsurfarna tillgång till programarkivet. Och det råder inget tvivel om att tittarvanorna förändrats på bred front, i takt med nedladdning av tv-serier och Youtube-surfande. Antalet "klick" på SVT Play har nästan fördubblats på ett år. I dagsläget rör det sig om mellan fyra och fem miljoner "klickade" program i veckan. *Hittills har vi fokuserat på "on demand" av redan visade program och vissa strömmade livesändningar, framför allt*

när det gäller sportevenemang på tider när majoriteten av tittarna inte sitter framför teven. Men vi för även diskussioner om att strömma hela våra kanaler, säger Lena Glaser, chef för SVT Play.

Jan-Olof Gurinder, distributionschef på SVT, förhandlar redan med det schweiziska företaget Zattoo (som även är inblandade i BBC-satsningen) om att ge dem rätt att vidaresända SVT-kanaler strömmat på nätet. Användaren laddar ned en gratis programvara från Zattoo för att ta del av utbudet. *Vi har sagt ja till en vidaresändning över öppna internet. Fördelen med Zattoo-modellen är att de tar ansvar för klareringen av rättigheterna och därmed tar kostnaderna,* säger Gurinder.

I Storbritannien har utvecklingen lett till en diskussion kring tv-licenssystemet. Kan man räkna med att tittarna betalar om de bara tittar på datorn? Anna Pettersson, vd Radiotjänst, tror däremot inte att det blir någon skillnad om programmen visas live på nätet. *Redan i januari förra året fick vi ett nytt regelverk. Om man kan se en hel kanal i datorn ska man betala tv-licens. Och våra siffror visar att vi har hög betalningsvilja här i Sverige,* säger hon.

Peter Dahlgren, professor i Medie- och kommunikationsvetenskap vid Lunds universitet, anser att utvecklingen väcker många frågor kring just public servicebegreppet: *Det finns så klart en public servicetanke i den ökade tillgängligheten, att inkludera folk, men ända sedan det dök upp kommersiella kanaler i Sverige har SVT brottats med identitetskriser. Det här är ytterligare ett steg. Om SVT ska konkurrera med de nya aktörerna i Internetsunamin, då kan public servicetanken utarmas på sikt.* (Dagens Nyheter)

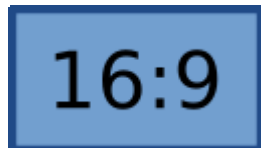
Australiens svar på C-Span

Sky News, Foxtel och Austar startar tillsammans A-Span, ett tv-nätverk för samhällsfrågor, som från början är ett regeringsinitiativ. A-Span (*Australian Subscription Public Affairs Network*), som kommer att vara tillgängligt på marksänd digital-tv, kabel och på Internet, sänder direkt från parlamentet och även från närings-livskonferenser o.d. Kanalen kommer att vara helt finansierad av näringslivet.

Premiärminister Kevin Rudd säger att *today's announcement is a good thing for our democracy. It's a superb initiative.* A-Span kommer också att tillhandhålla innehåll från amerikanska kongressen och från brittiska parlamentet.

Rudd säger att kanalen blir ett komplement till den bevakning som redan görs av ABC och Sky News samt parlamentets egen webbplats. (ABC-Australia News)

Läs hela Rudds tal i parlamentet 8 dec vid lanseringen av A-Span:
http://www.pm.gov.au/media/Speech/2008/speech_0671.cfm

Bredbild på YouTube visar video i rätt format

YouTube har gjort det som SVT hittills misslyckats med (se tidigare nyhetsbrev). Enligt CNET News kommer man nu att kunna visa bredbild d.v.s. filmformatet och HDTV-formatet 16:9 samtidigt som ingen behöver befara att de videos man laddar upp i gamla tv-formatet 4:3 förvrängs genom att dras ut åt sidorna. Dessa bilder kommer att visas korrekt med svart kant i sidorna. YouTubes information om detta sammanfaller med uppgifterna nyligen om att MGM kommer att bli det första filmbolaget som kommer att lägga ut hela spelfilmer på YouTube.

TV8 blir en kanal bland andra

De nischade svenska egenproduktionerna kastas ut. Istället tar TV8 in fler amerikanska serier och snabbreps från TV3. "TV8 ska få en tydligare tablå", säger Viasats programdirektör Anders Knave. Man kastar ut de mindre egenproduktionerna, som lockat blygsamma tittarsiffror. Istället lägger MTG in snabbreps och amerikanska serier. I ett första led stryks program som Studio Virtanen, SvD Kultur och Resumé-tv ut tablån. Dessutom har Belinda Olsson gått till konkurrenten TV4. Exakt vilka program som lever vidare är inte helt spikat, säger Anders Knave.

TV8 lägger ned det enda dagliga utrikesmagasinet i svensk tv *Världen i fokus*. Sex personer får gå. Programmet har inte lyckats locka tillräckligt många tittare, säger Thomas Hall till Dagens Media. Det blir färre egenproduktioner, men kanalen kommer att satsa hårdare på Teknikens Värld, Metro Teknik och Adaktusson samtidigt som Amelia Adamo får ett nytt program i kanalen. TV8 kan även husera viss sport. (Dagens Media)

Spansk polis stoppar illegala sändningar av brittisk och nordisk tv

Efter polisrazzior har distributionen av skandinaviska och brittiska tv-kanaler stoppats på Costa Blanca. De spanska myndigheterna kräver nu att kabelbolagen kan dokumentera att man har avtal med respektive tv-bolag. Kabelbolaget Eurotele har stängt sina skandinaviska sändningar för att inte drabbas av rättsliga påföljder. Norska TV2 tycker det är trevligt att så många vill se kanalen, men man är glad för att myndigheterna ingriper. TV 2 har enbart programrättigheter klarerade för Norge/Skandinavien.

Fjorton personer har gripits nära Alicante för en omfattande piratverksamhet. Med mer än 60.000 kunder som betalat 22 euro i månaden, menar Guardia Civil att tv-pirater i Algorfa har undandragit hela 500 miljoner euro från tv-bolag i Storbritannien och Irland. Dessutom har tv-piraterna inte betalt sina spanska skatter.

Sky TV har tidigare försvunnit från spanska tv-skärmar. Man godkänner endast mottagning av Sky på de brittiska öarna. De står klart och tydligt i avtalen att mottagning i andra ställen i Europa är förbjudet säger man på Sky TV. Nu följer BBC efter och anmäler de företag som sänder BBC-kanaler i Spanien till polisen. BBC har informerat att inga företag i Spanien har licens att för att visa public service-kanalerna. BBC har avtal för att kunna vidareända sina hemmakanalerna som BBC1 och BB2 i ett fåtal länder; Irland, Belgien och Nederländerna. (Spaniavisen/Vikingposten)

De illegala sändningarna av hemmakanalerna kan ha kostat Sveriges Television 10 miljoner kronor per år i förlorade intäkter för sin särskilda utlandsservice SVT Europa som sänder de svenskanordiska programmen från hemmakanalerna. I och med att piraterna i Spanien nu stoppas kan abonnemangen på SVT Europa komma att öka bland spaniensvenskarna.

Fakta: SVT Europa fyllde 20 år 1 december. Det som började som svenska sändningar till Finland är nu en världskanal som via satellit når ut till flera kontinenter. Sedan september kan alla hushåll i digitala marknätet i Finland se SVT Europa utan extra kostnad i program-paketet eller 3,50 € per månad som separat abonnemang. Allt fler hotell runt om i världen abonnerar också på SVT Europa. Ett årsabonnemang via satellit kostar ungefär som tv-avgiften hemmavid; 1.698 kr/år. (1358 kr utanför EU). Mer om SVT Europa på <http://svt.se/europa>

Stora förändringar kan rädda danska TV 2

TV 2 har nu klart en plan på hur man skall bli av med en skuld på 860 milj dkr och samtidigt börja betala av statskrediten på 500 milj dkr. Man inför bl.a. betal-tv och att huvudkontor i Odense och andelen i sändarnätet säljs. Det blir också slut med sloganen som "en bra film utan avbrott" när man inför reklamavbrott även i spelfilmer som visas i kanalen. Man slutar också betala årliga 68 miljoner till Filmstødet. En försäljning av en av nischkanalerna övervägs också. Nu återstår dock att få politiskt stöd för planen. I värsta fall kan annars TV 2 sättas i konkurs.

För mycket engelskspråkigt på public service

Under en vecka nyligen sände DR1 24 engelskspråkiga filmer och DR 13. Bortsett från ett par svenska filmer saknades andra språk helt. Harald Gettrup, som är lektor i franska vid Københavns Universitet, menar att DR är en av de stora bovarna i den ensidiga satsningen på engelska i Danmark med det därmed hörande språkliga armod som den danska nationen sjunker ned i. Förutom den ensidiga satsningen på engelskspråkig film brukar också DR:s studiovärdar alltid göra sina intervjuer på engelska oavsett om den intervjuade är fransman, italiensk eller annan. Kan ledningen någonsin komma på att leta efter medarbetare som har mer språklig kompetens fråga sig Gettrup.(TV Nyt)

Utvecklingshämmande i Norge får egen tv

Staten anslår 26 miljoner nkr, men tvist om huvudmannskapet

Utifrån modellen med danska TV Glad, skall TV Follo börja sända ett rikstäckande program för och med utvecklingshämmande. *Dette vil bli et viktig redskap for å gi denne gruppen en stemme i samfunnet*, säger Tønnes Stenersen i

TV Follo, som skall börja sändas i den nya rikstäckande Frikanalen i det digitala marknätet 2009.

Arbets- og inkluderingsdepartementet og NAV (Arbeids- og velferdsdirektoratet) har Beviljat over 26 millioner nkr till projektet. För det är viktigt att ge psykiskt utvecklingshämmande en stämma i medieoffentligheten säger chefen för arbete och aktivitet i NAV Erik Oftedal. *NAV har som hovedoppgave å hjelpe folk i arbeid, men det er også en viktig oppgave i å sørge for deltakelse i samfunnet. Her er det mange mennesker som ikke så lett kommer til orde i den ordinære medieoffentligheten, og derfor vil vi hjelpe de å komme frem med sine erfaringer. Vi ser ikke bort fra at det her vil dukke opp mennesker og perspektiver som andre medier vil gripe fatt i*, säger Oftedal. Den nya kanalen skall ha 25 anställda och startar troligen under våren 2009. (nrk.no)

TV Follo, som nyligen fått rätten till kanalen för utvecklingshämmande, gör de utvecklingshämmande en björntjänst säger grundaren av danska TV Glad. Mikkel Holmbäck har i tio år drivit TV Glad, som är världens första tv-station för och med psykiskt utvecklingshämmande. Tillsammans med Lars Glans, Siv Rajendam Eliassen och Ole Eliassen startade han den ideella stiftelsen TV Glad Norge som förra året presenterade idén för dåvarande arbets- og inkluderingsministern Bjarne Haakon Hanssen, som beviljade 27 miljoner nkr fördelat över fem år. Då hade redan Schibsted, NRK, TV2, A-pressen och Microsoft gett stöd till förprojektet.

Men kort därefter drog departementet tillbaks anslaget och lade istället ut TV Glad-konceptet på anbud. Sex aktörer inklusive TV Glad gav bud, men myndigheterna valde TV Follo och Ski Produksjonsservice AS. Holmbäck ber nu TV Follo dra tillbaks ansökan. *Det er høyst uforståelig at dette gis til en lokal tv-stasjon med liten seerskare og dårlig økonomi, uten noen erfaring med å lage TV for utviklingshemmede*, säger han till Aftenposten. TV Glad Norge har överklagat hos departementet och man överväger också ta upp ärendet hos civilombudsmannen (motsv. svenska JO). (Kampanje)

Enligt sektionschef Tron Helgaker på Arbeids- og velferdsdirektoratet uppfyllde Ski-Pro AS och TV Follo alla de krav som ställdes på

fackligmässig kompetens ifråga om anpassning av arbetsplatser för psykiskt utvecklingshämmande liksom tv-kompetens. Ski-Pro AS gör ett mycket bra arbete för sina ägare, Ski kommun, som får ett medfinansieringsansvar i driftsfasen. Samarbetet mellan Ski-Pro AS och TV Follo är också knutet till *Samarbeidsrådet for psykisk utviklingshemmede* och *Peder Morset folkhøgskola*, som vänder sig till psykisk utvecklingshämmande och har specialkompetens inom media.

Betal-tv-operatören Boxer helstatlig

Teracom köper 30 % av aktierna i Boxer TV Access AB av riskkapitalbolaget 3i. Genom köpet blir Teracom ensam ägare av bolaget. Teracom och Boxer blir systerbolag i en gemensam koncern. Genom köpet stärker vi båda verksamheterna och kan genom det öka möjligheterna för koncernen att bli en betydelsefull aktör på den europeiska digital-tv-marknaden, säger Crister Fritzon, koncernchef på Teracom. I mars och juli fick Boxer licenser som betal-tv-operatör i de kommande danska respektive irländska digitala marknaderna. Både Teracom och Boxer arbetar med att etablera företagen på alla europeiska marknader där möjligheter finns.

SVT hårdbantat 24 Direkt

Det stundande årsskiftet innebär stora nedskärningar för SVT:s 24 Direkt – bland annat kommer inget eget material längre att direktsändas. 24 Direkt har sänt politik, kultur och samhällsdebatt i SVT24 och SVT2 sedan 2003. 24 Direkt har sänt från riksdagen, Europaparlamentet, fristående föredrag och tal, bland annat från Almedalen. Budgeten halveras från 13 till 6,5 miljoner, och samtal pågår för hur en minskning av personalen ska genomföras. Sändningstiden minskas från 1.500 timmar i år till 750 timmar nästa år.

Det som ryker när vi skär ner är föredrag, seminarier och debatter. Där minskar sändningstiden från 1000 till 250 timmar, säger Erik Fichtelius, redaktionschef på 24 Direkt. Ordföranden för fackförbundet SKTF Eva Nordmark har i ett brev till SVT:s ledning och kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth kritiserat 24 Direkts nya villkor. Det är viktigt att via tv kunna sprida andra typer av diskussioner än de som ryms på nyhetsplats. Det fördjupar kunskaperna och främjar en bredare diskussion. Den delen riskerar att gå förlorad. Nedskärningarna innebär också att i princip inga av de fristående debatterna och seminarierna kommer att direktsändas. (SvD)

Öppen kanal i Växjö prisas för sitt engagemang

Öppna Kanalen fick Växjö kommuns tillgänglighetspris för 2008 på internationella handikappdagen 3 december. Tillgänglighet är mer än hissar och ramper som möjliggör för funktionshindrade att ta sig fram. Det kan också handla om att via medier ge människor möjlighet att nå ut till andra, vilket Öppna kanalen i Växjö är ett exempel på. Föreningen får pris för sitt "stora engagemang för att låta alla olika organisationer medverka i Öppna kanalens sändningar. I synnerhet de föreningar som representeras av handikapprörelsen, vilka ges möjlighet att nå ut med sitt arbete till den breda allmänheten". Och verksamhetschef Avdi Islami gläds åt utmärkelsen. *Vi vill vara en bro mellan det offentliga samhället och medborgaren.*

Många i publiken minst lika nöjda. T.ex. Alf Isaksson och Jenny Malm från Neurologiskt handikappades riksförbund (NHR), flitiga och engagerade programmakare från en av kanalens 57 medlemsföreningar. *Genom Öppna kanalen får vi möjlighet att visa hur vi har det. Vi vill att folk ska få upp ögonen för att det finns positiva saker i livet också. Man kan ha kul även om man, som vi båda, är MS-sjuk, säger Alf Isaksson. Jag tycker om att skoja till saker. Det är viktigt att man inte gräver ner sig, säger Jenny Malm, som tillsammans med Alf Isaksson bland annat gjort en film om hur en bussresa kan vara sig för den som sitter i rullstol.*

I tre år har Öppna Kanalen arbetat med syftet att vara en mötesplats och plattform för ideella föreningar som vill nå ut med sitt budskap. *Syns man inte finns man inte, sägs det. Vi vill att de som annars inte får synas ska göra det hos oss, sa platschefen Daniel Westergren, när han tackade för priset.*

I de flesta fall handlar frågor om tillgänglighet om den fysiska miljön, men genom att ge pris till öppna kanalen visar Växjö kommun att det är ett begrepp som rymmer mycket mer. Det handlar om information och demokrati betonade politikerna René Jaramillo (kd) och Carin Högstedt (v), när de vid en ceremoni på Stadsbiblioteket i Växjö hyllade mottagarna av årets tillgänglighetspris. Öppna kanalen hjälper oss i arbetet att öka tillgängligheten i Växjö kommun. (Smålandsposten)

FAKTA: Genom Öppna kanalen når ett 50-tal föreningar i Växjö ut till nya grupper. Tillsammans gör de minst ett tv-program per

dag. Öppna kanalen Växjö är en icke-kommersiell tv-kanal som sänder från Växjö och kan ses av 22.500 kabelhushåll. Via webbtv:n nås fler. Syftet med Öppna kanalen är bland annat att vara ett forum där alla kan medverka och delta, och därmed också vara ett forum för demokrati, mångfald och engagemang. <http://www.oppnakanalenvaxjo.se>

SVT Gotland räddas

Planerna på att halvera Östnytt's gotlandsredaktion stoppas nu. Besparingar skulle göra att en av de två personer som jobbar på redaktionen i Visby skulle få sluta vid årsskiftet, men företagsledningen har beslutat att behålla två tjänster på ön, åtminstone hela nästa år. Kicki Ågren som är chef för SVT:s regionala nyheter säger att: *SVT och public service på Gotland är viktigt och måste anses ha en särställning med tanke på att det är en ö i Östersjön.* (SVT Östnytt)

Kommersiell tv dödförklaras

Troja Television dödförklarar kommersiell tv och sadlar om till "internettjänster". *När exempelvis Jan Scherman talar om nya friska tv-satsningar är det som att se Titanics orkesterledare vifta med taktpinnen för glatta livet medan skeppet sjunker*, säger Trojas Stefan Permerén. Troja television, som bland annat producerat realityserien Riket, skapar nu systerbolaget Troja communication. I och med att kommersiell tv har nått sin peak och att nya konsumtionsmönster tagit över ser man sig inte ha något val. Troja ska nu lansera ett antal sajter med olika nischade målgrupper. Troja fortsätter med tv-produktion men i stort sett allt ska kopplas till sajterna.

Det börjar bli svårt att finansiera tv-produktioner för alla, pengarna försvinner därifrån, säger Stefan Permerén. I Trojas ledning sitter Tony Ryman, som har producerat runt 200 tv-serier, Peter Wester, som grundade Pinguin Film år 1970 och är Cannes-prisad reklamfilmare, samt Stefan Permerén, som bland annat varit utvecklingschef på MTG:s Columbus och Strix. Bolaget omsatte 2,8 miljoner kronor under 2007 och redovisade ett resultat på en halv miljon. (Dagens Media)

Lokal-tv förbjuds granska kommunen

De senaste sju åren har fotografen Bo Wanngård gjort lokaltv för Sollentuna-borna. Nu har kommunen gjort en helvändning man vill inte längre betala för kritisk granskning av den egna verksamheten. *Vi är självklart jätterädda om vårt varumärke och vill inte ha en betald*

person som snackar skit om oss, säger kommunalrådet Torbjörn Rosdahl (m).

Det är som att ett företag inte skulle betala för att bli granskade. Om man är anställd av ett företag ska man vara lojal mot det.

Det började redan för sju år sedan. Först sände Wanngård på egen bekostnad men politikerna fick upp ögonen för inslagen och var villiga att finansiera sändningarna.

Jag hade två grundkrav, jag ville fortsätta som jag hade gjort och jag ville behålla min journalistiska frihet, och så blev det, säger han. I samband med att kommunen fick en ny kommunikationschef tidigare i höstas har också villkoren för lokaltv ändrats.

För att fortsätta med TV Sollentuna måste Wanngård rätta sig efter kommunens nya krav, som innebär att "det åligger inte producenten att som journalist kritiskt granska kommunens verksamhet". Avtalsmeningen har nu strukits men innebörden kvarstår ändå, säger kommunikationschef Maria Sterner. När Wanngård fråntogs rätten att granska kommunen tappade han intresset. *Jag vill inte gå från fri journalistik till att bli styrd, det passar inte i en demokrati.* säger han.

Kommunens önskan är att själva stå som ansvarig utgivare och att tvprogrammet ska fungera som en av kommunens flera informationskanaler vid sidan av webben och Sollentunajournalen. Lokaltv ska inte vara politiskt utan mer ett forum för information, säger Sterner. (Mitti Sollentuna)

Kommun satsar 95.000 för att sprida debatten

Skellefteå kommun satsar 95.000 kronor på att sända ut kommunfullmäktiges debatter i närradio och i Skellefteås kabel-tv-nät. Kommuninnevånarna har via närradioföreningen Goldtown Radio sändningar under en lång följd av år kunnat följa debatten i kommunfullmäktige via radio. Så blir det även under 2009. Föreningen har beviljats ett bidrag på 62.000 kronor för sändningarna. Den ideella föreningen TV Skellefteå får 33.000 kronor. Det gäller tv-sändningar från fullmäktiges sammanträden i stads- och kabelnätet. För närvarande når sändningarna f.n. ca 6 000 hushåll. (Norra Västerbotten)

radio

PLR försvinner – nu heter det kommersiell radio Förslag om nya sändningsmöjligheter digitalt

Det blir ingen ny rikstäckande FM-kanal för reklamradion. Däremot öppnar man för kommersiell radio lokalt, regionalt och nationellt i det som man förutser bli ett framtida digitalt nät. Detta tror också utredaren skall lösa problemen med kommersiell närradio. Branschen kritisk mot nya anbudsförfaranden.

Regeringens särskilde utredare Martin Holmgren, föreslår att dagens lokalradio-tillstånd, d.v.s. tillstånd att sända kommersiell radio på FM-bandet, skall fördelas genom ett slutet anbudsförfarande. En grundförutsättning för att få ett tillstånd ska vara att en aktör har finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva sändningar under hela tillståndsperioden. Ett tillstånd ska därefter fördelas till den som i sin ansökan till Radio- och TV-verket har erbjudit den högsta sändningsavgiften. Sändningsavgiften ska i form av ett engångsbelopp motsvara vad den sökande anser innehavet av tillståndet är värt under tillståndsperioden. De särskilda kraven på sändning av eget eller lokalt material slopas. Tillstånden ska gälla i sex år. Därefter ska tillstånden bjudas ut på nytt.

Dagens tillståndshavare som har gjort stora investeringar och under lång tid sänt radio under lönsamhetsproblem, erbjuds att fortsatt sända kommersiell radio under en övergångsperiod på fyra år, dvs. under 2010-2013, utan tillämpning av de nya urvalsreglerna. Utredningen bedömer att de nuvarande tillståndshavarna på rättsliga grunder har rätt att sända vidare under en viss period utan att behöva söka sina tillstånd på nytt. Avgiften för dessa tillståndshavare ska vara 45.000 kr per år. Nuvarande koncessionsavgifter föreslås försvinna. De särskilda kraven på sändning av eget eller lokalt material slopas.

Eftersom dessa villkor är så förmånliga bedömer utredningen att de allra flesta tillståndshavare kommer att använda sig av möjligheten till fortsatt sändningsrätt. Det innebär att det nya urvalsförfarandet kommer att tillämpas i större omfattning först fr.o.m. 2014.

Utredningen har funnit att det finns vissa tekniska möjligheter för att skapa en rikstäckande kommersiell kanal på FM-bandet. Kostnaden, tidsåtgången och det faktum att en sådan kanal skulle störa de befintliga tillståndshavarnas sändningar gör dock att utredningen inte förespråkar en sådan utbyggnad. Istället lämnar utredningen förslag som gör det möjligt att sända digital kommersiell radio. Sådana sändningar ska kunna ske nationellt, regionalt eller lokalt.

Grundläggande krav på en tillståndshavare ska vara att denne har finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva sändningar under hela tillståndsperioden samt är beredd att samverka med övriga tillståndshavare i tekniska frågor. Tillstånden ska därefter fördelas med utgångspunkt i att sändningsutrymmet ska kunna tas i anspråk för olika programtjänster så att sändningarna kommer att tilltala olika intressen och smakriktningar samt av flera programföretag som är oberoende av varandra. Detta är samma sätt som tillstånden att sända digital-TV fördelas på. Någon avgift föreslås inte gälla för rätten att sända, men däremot ska var och en som ansöker om ett digitalt tillstånd betala en ansökningsavgift på ca 30.000 kr. Tillståndsperioden ska vara sex år, varefter tillstånden ska lysas ut på nytt. När sändningarna i praktiken kan komma igång beror på i vilken takt de digitala sändarnäten byggs ut menar utredaren.

Utredningen lämnar också förslag som innebär lättnader i sponsringsreglerna och om sändningar på AM-bandet. Samtliga regler föreslås träda i kraft 1 januari 2010.

Enligt Dagens Media är SBS Radios VD Staffan Rosell är positiv till stora delar av reklamradio-utredningen. Men han vill inte ha någon ny budgivning om frekvenserna. *I stort sett är allting bra utom det nya ansökningsförfarandet och de här fyra åren med övergångsregler. Det är för kort tid säger Staffan Rosell. Det blir alldeles för vanskligt att efter en kort period ge sig in i ett nytt anbudsförfarande igen. När vi nu ser ljuset i tunneln efter auktionerna på 90-talet, dyker samma sak upp igen. Det är som att säga till en bransch att nu får alla packa ihop och börja om från början* säger Rosell. Han välkomnar däremot lägre koncessionsavgifter, enklare sponsringsregler, att de två nuvarande lagstiftningarna slås ihop till en och att reglerna om lokalt och eget material tas bort.

Taiwan på väg att överge DAB

Det verkar som planerna på att utveckla DAB-radio på Taiwan har misslyckas. Redan 2001 planerade regeringen att tio grupper med radiostationer skulle delta i DAB-försök. Sex företag fick sändnings-tillstånd på försök 2005, men endast ett *Tai Yi Digital Broadcasting*, som *Taiwan Mobile* ägde till hälften – sände. I somras löste Taiwan Mobile upp Tai Yi och utsikterna för övriga DAB-aktörer ser inte ljusa ut. Skulden läggs nu på att landets DAB-företag har saknat framåtsyftande handlingsplaner och att marknadsföring av tekniken saknats. (Taipei Times)

Osäkert för digital radio på Irland

Den planerade lanseringen av DAB på Irland hotas nu genom att kommersiella aktörer drar sig tillbaka från projektet. Public servicebolaget RTÉ och de kommersiella stationerna, bl.a. Today FM, FM104 och Newstalk, har medverkat i testsändningar sedan 2006. När försöksperioden nu är över är de kommersiella bolagen inte intresserade av att fortsätta. Det handlar främst om ekonomi eftersom DAB innebär ökade kostnader för radiostationerna. Man är också skeptisk till möjligheterna att via DAB nå en större publik bl.a. för att så gott som alla bilradiomottagare är FM-baserade. Man ser också att den billigare Internetradion växer i takt med att bredband utvecklas. Dessutom saknas ett färdigt regelsystem för DAB-radio.

RTE når via DAB f.n. 44 % av befolkningen i Dublin, Cork och Limerick med tio kanaler. Det finns ett 30-tal kommersiella stationer på FM-bandet. RTE säger att det är nödvändigt att den kommersiella sektorn kommer med på tåget för att RTE skall kunna fortsätta bygga ut DAB-nätet. (Sunday Business Post)

Kommersiell radio hotar lämna DAB BBC kan komma till hjälp

Lokala kommersiella radiostationer i Storbritannien och Nordirland hotar nu med att sluta sända DAB till jul om de inte kan få regeringen eller ägarna av sändarsystemet att acceptera en lägre avgift för att sända DAB. Det kostar de kommersiella radiostationerna 30 miljoner pund extra att samsända sina FM-signaler på DAB. Det gör ont i dessa tider när reklamomsättningen faller med 15 %. Det kommer dock att bli svårt för stationerna att sända DAB. De är nämligen ålagda att göra detta i anslutning till Ofcoms senaste utfärdade sändningstillstånd. (Radionytt)

Digital One – ett DAB-nät för de kommersiella stationerna har idag ledigt utrymme. Av de tio kanalerna används endast fyra. Classic FM, TalkSport och Absolute Radio som också finns på FM samt den enda som enbart sänder digitalt; Planet Rock. BBC överväger nu att lägga in några av sina kanaler i första hand BBC Asian Network i detta nät. (MediaGuardian)

Global nedgång för radioreklam

Radioannonseringen i världen kommer att gå ned under de närmaste åren, enligt en prognos från Zenith Optimedia. I år väntas världens reklamradiostationer sälja för 37 miljarder amerikanska dollar. Det är en nedgång med 3,5 procent sedan 2007. Den negativa utvecklingen fortsätter med ett minus på hela sju procent nästa år, men de två följande åren vänder utvecklingen uppåt för radion. Samtidigt minskar radions andel av världens reklaminvesteringar. Förra året var andelen 8 procent. I år blir den 7,6 procent och nästa år 7,1 procent.

Marknadsandelarna för nästa år ser ut så här: dagstidningar 23,8 procent, tidningar 11,2, TV 38,3, radio 7,1, bio 0,5, utomhus 6,9 och internet 12,1 (Radionytt)

Kris för kommersiell radio i USA

Även om allt fler lyssnar på radio i USA så faller omsättningen enligt Radio Advertising Bureau (RAB). Oktober var omsättningen 10 % lägre för ett år sedan. Det var 18:e månaden i rad som omsättningen faller framför allt i större städer. Det är endast tidningssektorn som drabbas hårdare. Några i branschen sätter sitt hopp till HD Radio (digitalradion), men sedan september 2004 har det sålts endast 500.000 HD Radio-mottagare i USA och det är endast Volvo som levererar bilar med HD Radio som standardutrustning.

Krisen för en högt skuldsatt radiobransch i USA är allvarlig. Lyssnarna går över mer och mer till iPods, Internet och satellitradio. Annonsörerna söker sig till tv eller Internet – och de annonsörer som fortsatt med radioreklam, som finanssektorn och bilindustrin, är hårt drabbade av den ekonomiska krisen och drar sig nu tillbaka från mediet.

Exempelvis har Intäkterna för CBS Radio minskat med 12 % under tredje kvartalet medan CC Media Holdings som äger Clear Channel Communications, rapporterar en minskning med sju procent. Från en

reklamköparens perspektiv har koncentrationen inom branschen gett upphov till radiostationer som alla låter lika säger en medieanalytiker: *The downfall of that is the medium isn't as relevant, the stations aren't as relevant to people as they were.* (MediaGuardian)

BBC World Service nu även på mobiltelefon

Nokia har avtalat med BBC World Service om att tre internationella radiokanaler på engelska och arabiska skall bli tillgängliga på de senaste mobiltelefonerna som är försedda med Internet radio (Nokia S60-serien). det handlar om live streaming dygnet runt. Nokias programvara för internet radio kan laddas ned gratis på <http://nokia.com/internetradio> (BBC World Service)

Brittisk-tysk digitalradiokanal för Västeuropa

Den gemensamma servicen som BBC och Deutsche Welle med en digitalradiokanal för Europa skulle dra igång 2009 har redan startat. DRM-kanalen sänds på mellanvåg 1296 kHz och även på kortvåg kl 0600-2400 svensk tid. Den innehåller de bästa internationella programmen från BBC World Service och DW. Även kultur och sport inklusive fotboll från brittiska Premier league och tyska Bundesliga. Man använder sex olika sändare som används parvis för att täcka in större delen av Västeuropa.

Fullständig programtablå och annan information:

<http://www.drm.org/news/detail/news/launch-bbc-deutsche-welle-in-europe-on-drm-digital-radio/>

Ny ansökningsomgång för norsk lokalradio Kulturministern omprövar definitionen lokalt innehåll

Kulturminister Trond Giske har slaktat sin egen myndighet Medietilsynets tolkning av *lokalt innehåll* och därför blir det nu en ny

utlysning i 20 av de 28 lokalradiokoncessionerna för perioden 2009-2015. *Det har vært en omfattende prosess og en ganske vanskelig sak,* säger Giske. Det handlar om två av de tre lokalradio-nivåerna s.k. *allmennradiokonseksjoner* resp. *24/7-konseksjoner* i de koncessionsområden där tilldelningen har överklagats eller där det finns konkurrerande ansökningar. Den tredje nivån med nischradio icke-kommersiell lokalradio berörs inte på annat sätt än att man får vänta in processen med de kommersiella kanalerna. P.g.a. den nya ansökningsomgången förlängs innevarande koncessioner till 1 juli 2009.

I Kulturdepartementets meddelande heter det att *begrunnelsen er at departementet i klagesaksbehandlingen har blitt oppmerksom på at Medietilsynet ved konsesjonstildelingen har hatt en annen oppfatning av begrepet lokalt innhold enn det departementet legger til grunn.*

Departementet är också inriktat på att omdisponera de frekvenser som nyttjats av NRK Klassisk för lokalradio. Detta kommer att ge utrymme för ytterligare koncessioner, som kommer att tilldelas vid en parallell process. NRK Klassisk kommer endast att sändas på DAB och webb från 1 juli 2009.

Helge Rønning, vid *Institutt for medier og kommunikasjon* på Universitetet i Oslo, menar att Medietilsynet bör läggas ned och återuppstå som ett nytt och fristående tillsynsorganisation liknande den brittiska Ofcom. (Kampanje)

Danska politiker vill nu sänka upphovsrättskostnaderna

De är många saker som vi är oeniga om bland medieordförarna (i partierna), men vi är eniga när det gäller problematiken om upphovsrättsorganisationerna KODA och Gramex säger Venstres medietalesman Ellen Trane Nørby. Hon menar att det är ett jätteproblem att organisationerna tar ut så höga avgifter och hon lovar att det nu skall göras något. Hon ger också de kommersiella stationerna hopp om att de skall slippa sända på DAB som villkor för att sända landtäckande på FM.

KODA fick 2007 intäkter på 280 milj dkr. från radiostationerna i Danmark. Till Gramex betalades in avgifter för ca 93 milj dkr. Största delen av dessa belopp kommer från DR, men de stora avgifterna pressar också de kommersiella stationerna. Man säger att man måste betala ca 30% av omsättningen till KODA och

Gramex (till skillnad mot i Norge och Sverige där man betalar bara 9 %). (Radionyt)

Public serviceavtal om musik i podradio

Den norska public service-radion NRK kan börja sända musik i sina podradio-program. Det är en av nyheterna i NRK:s nya avtal med upphovsrättsorganisationen TONO (motsvarigheten till svenska STIM). Avtalet innebär att NRK kan ha upp till 70 procent musik i sina podprogram. De första musikprogrammen läggs ut i december, vilket kommer att uppmärksammas i en stor marknadsföringskampanj i NRK:s egna kanaler.

Enligt Olav Nyhus, juridisk direktör på NRK, är det norska musikavtalet ett av de bästa som har förhandlats fram av ett europeiskt public service-företag. Avtalet är tidsanpassat och modernt. BBC har signalerat att de är intresserade av att höra mer om detta. (Radionytt)

Stridigt om upphovsrätt

Sveriges Radio utnyttjar sin monopolställning som public serviceradio för att tillskansas sig upphovsrätter från fristående producenter. Det hävdar tecknaren och radiofrilansen Martin Hedén i en serie artiklar på Newsmill. SR:s pressade ekonomiska läge i kombination med mediekonvergensen ser han som motor i denna mycket olyckliga och oetiska utveckling. Det planerade framtida samarbetet mellan SRAO, TU och MIA kan, med SR:s s.k. *fulavtal* som ledstjärna, i praktiken fullständigt radera författares, journalisters, dramatikers och musikers ställning i Sverige och förvandla deras konstnärliga arbete till ren content providing.

Särskilt problematiskt är det när SR kräver all upphovsrätt över all tid på alla plattformar (samt bakgrundmaterial och eventuellt framtida material som kan kopplas till produktionen) och dessutom friskriver sig från allt skadestånds- och ersättningsansvar. Vid hantering av exempelvis känsligt intervju-material kan därmed inte heller radions källor skyddas mot kommersiellt utnyttjande eller från mediala sammanhang de inte vill befinna sig i.

I slutändan kommer vi att se ett förändrat utbud, som inte skiljer sig från de rent kommersiella kanalernas och knappast kan kallas public service, säger Martin Hedén. En bristande finansiering upplöser på sikt hela idén med SR.

Läs artiklarna på

<http://www.newsmill.se/userpage/891>

Valet av ny radiochef får gott betyg

Sveriges Radios styrelse har utsett Mats Svegfors till radiochef och vd för SR efter Kerstin Brunnberg som går i pension. Samtidigt vill man ha Cilla Benkö till vice vd. *Det är bra med en optimerad ledning i de svåra tider och inför den intressanta och tumultartade framtid vi står inför, sade SR:s styrelseordförande Ove Joanson vid den presskonferens där tvåspannet som framöver ska leda Sveriges Radio presenterades. Med dynamiken i medieutvecklingen - den kommersiella konkurrensen på tv-sidan, konkurrensen om annonskronan, den oerhörda kostnadspress som tidningarna lever under - så är public serviceradien i en egen, stark fil. Sveriges Radio är ett medieföretag som kan tillåta sig att vara helt och hållet publicistiskt drivet, säger Mats Svegfors och lyfter med sin bakgrund särskilt fram samhällsjournalistiken och kulturen.*

Sveriges Radio har en stor utmaning i att bli än mer relevant och väsentligt för unga lyssnare och människor med annan bakgrund än svensk. Det är också viktigt att utvecklingen av innehåll och tjänster på webben och i mobilen fortsätter, och att radiosändningarna blir digitala, så att vi får utrymme för fler kanaler och kan förtydliga och bli vassare på olika områden - journalistiskt, kulturellt och musikaliskt, säger Cilla Benkö.

foto: Sveriges Radio

Mats Svegfors, ser ekonomin som sin tyngsta fråga. Han vill att statsmakterna slutar se SR som en myndighet som ska låsas vid en viss uppräknings av anslagen. *Statsmakterna riskerar att ta ifrån radion dess egna utvecklingsmöjligheter. Det handlar om radions självständighet.*

Mats Svegfors är 59 år och landshövding i Västmanland. Han var under åren 1991-2000 chefredaktör för Svenska Dagbladet. Han har tidigare haft även politiska uppdrag (m). Cilla Benkö är 44 år och idag biträdande programdirektör på SR. Tidigare har hon varit chef för bland annat SR Ekot och Aktuellt på SVT. Valet av Svegfors och Benkö har fått ett ovanligt gott välkomnande i de flesta läger.

Radio Sydväst får lokalradiotäckning

Närradioföreningen Stockholm-Sydväst har efter godkännande från Post och Telestyrelsen, beslutat öka sändareffekten på sin sändare 88,9 MHz till 500 Watt. Den högre effekten är dock begränsad till dagens 250 W ERP i riktning 0-40 grader och 140-350 grader. *Trots att effektökningen inte genomförs alla riktningar så kommer vi ändå uppnå det viktigaste, alltså en markant förbättrad hörbarhet i de centrala delarna av Stockholm*, säger administratör Git Lennaård.

Radio Sydväst har redan, med sina 138 meter över havet, den högsta antennplace-ringen av Stockholms närradiostationer. Genom effektökningen får man också den starkaste sändareffekten, något man hoppas kan vara ett argument för nya föreningar som vill sända närradio i Stockholm att välja Radio Sydväst: *I en tid då underlaget av föreningar som vill sända närradio minskar är det viktigt att göra sitt yttersta för att göra stationen så attraktiv som möjligt. Med en helt digital studio och Stockholm's starkaste närradiosändare hoppas vi kunna locka nya sändande föreningar till oss*, avslutar Lennaård. <http://www.radiosydvast.se/>

annat

Lågkonjunkturen slår mot reklamköpen 2009

Nästa år krymper reklamkakan med 5 % spår IRM. Investeringarna uppgår till drygt 31,3 miljarder. Dagspress och tv är två förlorare. Reklammarknaden har hittills kunnat värja sig mot finanskris och lågkonjunktur i IRM:s mätningar. Nu är det slut på det, spår IRM. Nästa år pumpas 31,3 miljarder kronor in i reklammarknaden, en minskning på 5 % jämfört med i år. Internets del av kakan växer nästa år; investeringarna beräknas öka med sju procent. Lika väntat blir det dagspress som får ta en betydligt hårdare smäll, investeringar i mediet sjunker med åtta procent och landar på 8,3 miljarder kronor nästa år, enligt IRM:s prognos. Även tv backar, med sju procent, till

4,6 miljarder kr. *Den sedan en tid pågående trenden mot övergång till digitala medier accelererar till följd av lågkonjunkturen. De analoga medierna har dock sammantaget fortfarande en andel på över 80 % av mediekakan*, skriver IRM. (Dagens Media)

Bredbandsutbyggnad i Finland får statligt stöd

Staten går med i utbyggnaden av bredbandsförbindelser i hela landet. Det ekonomisk-politiska ministerutskottet föreslår att staten stöder utbyggnaden med 11 miljoner euro per år under åren 2010-2015 eller med totalt 66 milj euro. Totalt kommer bredbandsstrategin att kosta omkring 200 milj euro under de sex åren.

Kommunikationsminister Suvi Lindén säger att projektet innebär 3.000 årsverken i byggnadsskedet. Då bredbandsförbindelserna är utbyggda kommer det att innebära bestående effekter på sysselsättningen, tror Lindén. Hon påpekar att informationsområdet har nått den punkt då goda bredbandsförbindelser har utvecklats till något slags grundrättighet. Enligt Lindén räcker det emellertid inte med att förbindelsen finns. Förbindelserna måste fungera väl, också i de hushåll som ansluts trådlöst till bredbandsnätet, påpekar ministern. (YLE Internytt)

Amerikansk mediegent mot konkurs

USA:s näst största tidningskoncern The Tribune Co, som äger bl.a. prestigetidningar som *Los Angeles Times*, *The Chicago Tribune* och *Baltimore Sun*, har begärt konkursskydd (chapter 11) efter drabbas av stora förluster och en skuld på \$13 miljarder. Man säger sig ha tillräckliga resurser för att kunna fortsätta driften under en omorganisation. Konkursskyddet innefattar inte ägandet av basebollaget Chicago Cubs och dess klassiska stadium Wrigley Field, som man därmed fortsätter försöker att sälja. The Tribune äger förutom åtta dagstidningar hela 23 tv-stationer och interaktiva verksamheter som kommer att fortsätta sin verksamhet under omstruktureringen. Enligt Wall Street Journal förbereder sig bolaget på en konkurs (chapter 7).

Skuldberg hotar svensk mediegent

Bonnier har investerat 11 miljarder kr de senaste två åren. Nu pressas koncernen av höga kostnader för lån som tagits under förvärven, samtidigt som annonsmarknaden viker, skriver Bonnierägda Veckans Affärer. Bonniers resultat 2007 var det bästa någonsin, med en omsättning på 29 miljarder och en

nettovinst på 2,4 miljarder.

Veckans Affärer pekar på att den finansiella risken i Bonniers ökar snabbt. Enligt tidningen är Bonnierkoncernens räntekostnader uppskattningsvis 600 miljoner kr, vilket är en utmanande hög belåning. I tidningens granskning påpekas även att större delen av Bonniers vinst kommer från TV4, som har blivit ett nyckelföretag för koncernen. Finanschefen Göran Öhrn säger att skuldsättningen inte är ett problem, lånen har låga räntor och koncernen har inte drabbats av finanskrisen än. (Journalisten)

2.200 jobb bort från Virgin Media

Kabel-tv, telefon och bredbandsoperatören Virgin Media kommer att avskeda ca 15% av sina anställda fram till 2012. De flesta av dessa 2.200 kommer att få gå om ett år. Nedskärningarna gör att det spekuleras om bolaget kommer att sälja sitt bolag Virgin Media Television, som driver tv-kanaler som Living, Bravo and Virgin1. Virgin driver också UKTV som man äger tillsammans med BBC med kanaler som Dave, Gold and Watch. Den finansiella krisen kan dock göra det svårt att sälja bolaget. Det har tidigare spekulerats om att Virgin Media tänker fokusera på bredband och mobila tjänster hellre än kabel-tv. (MediaGuardian)

Hollywoods viktigaste vinstmaskin vill inte längre

Traditionell vishet säger att Hollywood rikedom ökar när samhällsekonomin går ner. Folk söker förströelse och verklighetsflykt. Film inryms i de flestas budget även i bistra tider. Även om biografintäkterna i USA fortfarande är robusta under de senaste veckorna så var det länge sedan filmbolagen var beroende av dessa. Idag är det DVD-filmen som är den viktigaste inkomstkällan upp till hela 70 % av de totala intäkterna för en film. Med kryptande oro fruktan börjar filmbolagen nu märka att köpintresset minskar i takt med den globala krisen.

Hittills har DVD-försäljningen gått ner fyra procent under 2009, men Nielsen VideoScan rapporterar en blekare bild; 9 % ned under tredje kvartalet och 22 % ned för DVD i högsta prisklasserna. Nästa generation av Blu-ray-skivor ökar sin försäljning, men kommer att missa försäljningsprognosen med minus 25 % för detta år enligt Warner. Konsumenterna är också osäkra på om detta är det format som kommer att finnas kvar som standard

framöver.

Orsaken till den minskade DVD-försäljningen är inte bara den ekonomiska krisen utan mediebolag som desperat letar efter inkomster släpper ut allt fler obskyra titlar på marknaden vilket leder till prispress. Det finns också tecken på att digital nedladdning av film tar sin andel. (International Herald Tribune)

Digitalbio även i Stockholm

Kvartersbion i Hornstull håller på att förvandlas till snitsig 3D-biograf. Nya Rio i har smygöppnat med galapremiär, röd matta och konsertfilm. Biografen har nu tagits över av *Folkets hus och parker*. Som första biograf i Sverige visar man konsertfilmen U2 3D fram till den 4 januari. Därefter stänger biografen igen, för att genomgå en mer omfattande renovering och öppna igen senare 2009. *Det här är en av Stockholms äldsta singelbiografer. Tanken är att bevara den gamla känslan, men samtidigt ge bion nya inslag*, säger Katja Uneborg. Det innebär att stå på flera ben än bara den rena filmvisningen. Biografen ska bli Stockholms nya kulturarena. Scenen är rustad för musikkonserter och lokalen byggs ihop med intilliggande kaféet Copacabana. Dessutom kommer besökarna att kunna uppleva exempelvis opera live från Metropolitan i New York. *Vi vill sudda ut gränserna för vad som är en bioupplevelse och vad en biograf kan vara. Vi vill experimentera lite och hitta nya koncept. En biograf kan också vara ett ställe där man bara kan hänga*, säger Ellen Telje.

De två nya föreståndarna, som tidigare jobbat tillsammans på bland annat Riksteatern, vill samtidigt behålla förre ägaren René Reiss inriktning på biografen. Hans mission var under mer än 30 år att driva en småskalig biograf med kvalitetsfilm som främsta vapen. *Vi kommer fortfarande att vara en biograf inriktad på kvalitetsfilm. Vi har en fin kontakt med René Reiss, vi ringer honom fortfarande så fort det går en propp och då får han rycka ut*, säger Uneborg. Reiss tror att Folkets hus och parkers nya tanke med Kvartersbion är ett steg i rätt riktning för att få biografen att överleva. *Jag hoppas att jag har satsat på rätt häst. Det är bra att driva annan verksamhet än den renodlade filmvisningen. Ett kulturhus på Södermalm i ny regi är en bra sak för att få biografen på sundare ekonomiska fötter*, säger han. (Svenska Dagbladet)

Fakta: Kvartersbion vid Hornstull hette Rio från början och ritades av arkitekten Albin Stark. Första filmen som visades var Vägarnas

folk gör revolt med Ronald Reagan i huvudrollen. René Reiss började driva biografen 1973. Turerna har varit många kring Kvartersbiografen vid Hornstull i Stockholm. Biografen har varit nedläggningshotad ett antal gånger och namninsamlingar, upprop och stödgalor har ordnats för att hålla liv i den. Förra året förlorade René Reiss, som drivit bion sedan 1973, det kommunala kulturstödet och sålde till slut sitt bolag.

Ny chef för Filmcensuren

Regeringen har utsett Anki Dahlin till ny direktör för Statens biografbyrå fr.o.m. 2009. Anki Dahlin är sedan 1998 stf. generaldirektör vid Svenska Institutet.

Statens biografbyrå går under de närmaste åren in i en förändringsfas i och med att det pågår en översyn av filmgranskningslagen och hela området skydd av barn mot skadligt medieinnehåll och mediepåverkan. Anki Dahlin har de egenskaper och gedigna erfarenheter som krävs för att leda utvecklings- och förändringsarbetet, säger kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Biografbyrån har till uppgift att granska biograffilmer och sätta åldersgränser. Nuvarande lagstiftning är från 1990 och den pågående översynen syftar till att få till stånd en modernare lagstiftning och struktur. I översynen ingår inte enbart granskningen av film utan även de förebyggande insatserna för att skydda barn och unga i mediasamhället.

Känd dansk medieforskare död

Docenten och dekanen vid Det Humanistiske Fakultet på Aalborg Universitet, *Ole Prehn*, har avlidit efter en hjärnblödning endast 56 år gammal. Ole Prehn var mycket känd för sitt breda kunnande om masskommunikation och medier. Han har deltagit i många medieutredningar bl.a. på 80-talet i den utredning som tog initiativet till att införa lokal radio och tv i Danmark. Han har också varit ordförande för de danska medieforskarnas förening och var nyligen för tredje gången vald som generalsekretare för International Association for Media and Communication Research och var med i Nordicoms styrelse. (Nordjyske)

Konferens i Argentina:

AMARC 10 Global Conference 2010

World Association of Community Radio Broadcasters, AMARC, är sedan 1983 ett nätverk med community radio (närradio) mer än 115 länder. Det handlar om ca 4.000 icke-kommersiella radiostationer och organisationer (NGOs). AMARC kommer nu hålla sin världskonferens för första gången i Sydamerika där community radio en gång började för 60 år sedan. Den veckolånga konferensen kommer att hållas under andra halvåret 2010. <http://www.amarc.org>

GOD JUL & GOTT NYTT ÅR!

önskas alla läsare